

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-676/05
Бања Лука, 30.10.2007. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића, Стаке Гојковић, Горјане Попадић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца М.У., Б. Л., кога заступа пуномоћник Р. П., адвокат, Б. Л., против туженог ЈП РТ Р.С., Б. Л., коју заступа генерални директор и законски заступник Д. Д., а њега заступа пуномоћник З. М., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Б. Л. број Ж-280/02 од 8.4.2005. године, на сједници одржаној 30.10.2007. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном дјелимичном пресудом Основног суда у Б. Л. број Рс-288/99 од 18.12.2001. године, исправљеном рјешењем број Рс-288/99 од 5.6.2002. године, поништени су као незаконити рјешење генералног директора туженог ЈП РТ Р. С. Б. Л. (у то вријеме: ЈП СРТ) број 01-2548/99 од 16.7.1999. године и одлука управног одбора туженог број 09-3177/99 од 15.9.1999. године, па је туженом наложено да врати на посао тужиоца М. У. и да га распореди на радно мјесто које одговара његовој школској спреми и другим способностима стеченим радом, у року од 8 дана по правноснажности пресуде, под пријетњом извршења. Дио тужбеног захтјева за накнаду материјалне штете остављен је за каснију одлуку.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. број Ж-280/02 од 8.4.2005. године уважена је жалба туженог и првостепена дјелимична пресуда преиначена тако што је тужилац одбијен с тужбеним захтјевом за поништење рјешења и одлуке, ближе наведених у претходном ставу, и за враћање на посао на радно мјесто које одговара његовој школској спреми и другим способностима стеченим радом.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због свих разлога прописаних чланом 385. Закона о парничном поступку који је био на снази у вријеме доношења првостепене пресуде („Службени лист СФРЈ“ број

4/77 до 35/91 и „Службени гласник РС“ број 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ранији ЗПП) с приједлогом да се та пресуда преиначи тако што би првостепена пресуда била потврђена.

Тужени је у одговору на ревизију предложио да се ревизија тужиоца одбије.

Републичко тужилаштво се није изјаснило о ревизији у смислу члана 390. став 3. ранијег ЗПП, у вези са одредбама чланова 456. став 1, 459. и 461. Закона о парничном поступку који је сада на снази („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: важећи ЗПП).

Ревизија није основана.

Тужбом се тражи поништење рјешења и одлуке туженог, ближе наведених у изреци првостепене дјелимичне пресуде и реинтеграција тужиоца у радни однос код туженог (његово враћање на посао и распоређивање на радно мјесто које одговара његовој школској спреми и другим способностима стеченим радом) уз накнаду материјалне штете (о чему је требало касније одлучити).

Тужилац је, према утврђеном чињеничном стању био запослен код туженог као помоћник уредника ДЕСК-а. Рјешењем генералног директора туженог број 01-1350/99 од 29.4.1999. године привремено је распоређен („најдуже до годину дана“) на радно мјесто „ратни дописник за П. у Дописништву Б., са задатком да уз поштовање професионалних стандарда обезбиједи шире и непосредне информације из СРЈ за вријеме ратног стања“. Истог дана, 29. априла 1999. године, тужиоцу је одобрено боловање. Против рјешења број 01-1350/99 он је изјавио приговор који је одбијен одлуком управног одбора туженог број 08-2444/99 од 25.6.1999. године, против које се је могла „поднијети тужба надлежном суду у року од 15 дана од дана пријема исте“. У списима нема података да је таква тужба поднесена суду. По окончаном боловању тужилац је, 14. јула 1999. године наставио да ради код туженог. Оспореним рјешењем од 16.7.1999. године одлучено је да тужиоцу „престаје радни однос у ЈП СРТ, због тога што је одбио да ради на радном мјесту Ратни дописник за П. у Дописништву Б. на које радно мјесто је привремено распоређен по рјешењу број 01-1350/99 од 29.04.1999. године“, с тим да му „престаје радни однос са даном 19.07.1999. године“. Приговор тужиоца против овог рјешења одбијен је као неоснован оспореном одлуком од 15.9.1999. године. Неспорно је да се тужилац није јавио на радно мјесто ратног дописника за П. у Дописништву Б.

Првостепени суд је на основу проведених доказа стекао увјерење да тужилац није одбио да ради на радном мјесту ратног дописника. У том смислу није се изјаснио ни један од саслушаних свједока. Рјешењем генералног директора туженог од 29.4.1999. године тужилац је у ствари био упућен на рад у другу државу што у то вријеме није било правно регулисано. Према члану 12. тада важећег Општег колективног уговора („Службени гласник РС“ број 13/98, у даљем тексту: ОКУ) који се, по мишљењу суда, може аналогно примијенити и

на овај случај раднику распоређеном на рад у друго мјесто припадају право на најмање самачки смјештај са основним хигијенским условима за боравак, најмање два бесплатна obroка у радне дане, теренски додатак и новчана накнада трошкова путовања за посјету породици најмање један пут у мјесецу. Тужиоцу су та права само декларативно призната рјешењем од 29.4.1999. године. Осим тога, ратно стање у СРЈ укинато је 24.6.1999. године, па је његово даље ангажовање постало непотребно. Првостепени суд је закључио да нису испуњени услови из члана 53. став 1. под „б“ тачка 4. ранијег Закона о радним односима („Службени гласник РС“ број 25/93, исправка број 4/94, број 14/94, 15/96, 21/96, 3/97 и 10/98, у даљем тексту: ЗРО) за престанак радног односа тужиоца код туженог.

Другостепени суд је отворио расправу у току које је саслушао као свједоке А. К., ранијег генералног директора туженог, и Т. Р., техничку секретарицу (ова лица су саслушавана и пред првостепеним судом), те извршио увид у документацију у списима. Тај суд је закључио да је тужилац одбио да поступи по коначном и правноснажном рјешењу о упућивању на друго радно мјесто (тј. у П.) јер се није јавио Дописништву у Б., а ни Сектору економско-финансијских послова туженог (према тачки IV диспозитива рјешења генералног директора туженог број 01-1350/99 од 29.4.1999. године „за реализацију овог рјешења задужује се Дописништво Б. и Сектор економско-финансијских послова“). Својим радњама и понашањем тужилац није показао да има намјеру да поступи по рјешењу о привременом распореду на друго радно мјесто. Из исказа свједока К. и Т. Р., суд је закључио да се тужилац није пријавио да буде примљен код директора, нити је покушао да с њим разговара у просторијама ДЕСК-а. Обавеза тужиоца, по мишљењу тог суда, постојала је и по укидању ратног стања „јер је тужилац на ово радно мјесто“ (ратни дописник из Приштине) „био распоређен на период до годину дана“. Другостепени суд је нашао да су испуњени услови из члана 53. став 1. под „б“ тачка 4. ЗРО за престанак радног односа тужиоца код туженог.

Схватање другостепеног суда је, по оцјени овог суда, правилно.

Тачно је да се тужилац, према утврђеном чињеничном стању, није изричито изјаснио да не жели да иде на рад у П.. Он, међутим, ни једном својом радњом није показао да има намјеру да поступи по рјешењу број 01-1350/99 од 29.4.1999. године. Природа тог рјешења, да би било реализовано, упућивала га је на активнији однос према службама и одговорним лицима туженог, што је он избјегао, испољавајући при свему томе изненађујуће пасивно држање. Ако су за реализацију рјешења о упућивању тужиоца на друго радно мјесто задужени Дописништво у Б. и Сектор економско-финансијских послова, по логици ствари која произилази из такве ситуације био је дужан да се тим службама јави, што није учинио. Није тражио ни пријем код генералног директора, иако је овај био спреман да га прими, како то произилази из његовог исказа. Тиме је тужилац пропустио да кроз непосредни контакт са одговорним лицима туженог разријеша за њега релевантна питања на која указује у ревизији (путни налог, путни трошкови, смјештај у П. остала права). Другим ријечима, све до момента несумњивог изражавања спремности да ради као ратни дописник из П., тужилац није ни могао очекивати да му тужени обезбиједи права која би му, с обзиром

на то радно мјесто, припадала. Он, према утврђеном чињеничном стању, ни изричито, а ни прећутно није показао да прихвата ново радно мјесто (у приговору против рјешења број 01-1530/99 тужилац је навео како је спреман да буде „на челу прве репортерске екипе која ће отићи на К...“, под условом да екипе иду на изменично и да рат осете и новинари и сниматељи“, али се, како је већ наведено, није тако и понашао).

Другостепени суд је саслушао А. К. и Т. Р. као свједоке и њихове исказе, сагласно одредби члана 8. ранијег ЗПП, прихватио као истините. Оспоравање тачности навода ових лица у ревизији је у суштини побијање утврђеног чињеничног стања. Међутим, према одредби члана 385. став 3. ранијег ЗПП, ревизија се не може изјавити због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

У погледу осталих ревизионих навода потребно је указати на слиједеће.

1. Ревидент тврди да је распоређен на рад у другу, ратом захваћену државу, да такав распоред није био предвиђен одредбама ЗРО, ни Колективног уговора, те да се је могао распоредити на рад у П. само ако би био с тим сагласан. Он је поставио и питања своје психофизичке способности за боравак у ратној зони и оспособљености за ратног репортера. Овакве приговоре тужилац је могао истицати само против рјешења о распоређивању на радно мјесто ратног дописника за П., што је очигледно пропустио. То рјешење (од 29.4.1999. године) постало је, према чињеничним утврђењима нижестепених судова, коначно и правноснажно, јер против њега није покренут судски спор. Већ је указано на то да је у приговору против рјешења о распореду на друго радно мјесто тужилац навео како је вољан да под одређеним условима буде „на челу прве репортерске екипе која ће отићи на К...“.

2. У ревизији је поред осталог изнесена сумња тужиоца у могућности туженог да му обезбиједи права из члана 12. ОКУ, као и све услове, неопходне за рад у П., прије него што буде упућен у П.. Ревидент је навео да су му „само декларативно“ призната одређена права рјешењем од 29.4.1999. године. Овакве тврдње су, по оцјени Суда, за сада преураћене. Тужилац није боравио у П. у вези распореда на радно мјесто ратног дописника, па не може да унапријед тврди која му права тужени није обезбиједио, а био је дужан да их обезбиједи.

3. У погледу питања на коју би адресу путовао, гдје би му били обезбијеђени смјештај и исхрана, те питања аконтације путних трошкова, новчаних средстава за теренски додатак, обезбјеђења боравишне и радне дозволе, новинарске акредитације, здравственог осигурања у СРЈ и потребних вакцинација, која се такође постављају у ревизији, потребно је указати на то да тужилац није ни покушао да их ријешити. Он се није обратио ни једној служби односно органу туженог у вези распореда на радно мјесто ратног дописника, како произилази из стања у списима, ради разјашњења ових спорних питања. Он се, из тих разлога, не може са успјехом позивати на ове чињенице у ревизији.

4. Околност да је у међувремену укинута ратно стање у СРЈ, не утиче на правилност оспорених аката, јер је само тужени био овлашћен да одлучи о евентуалном повлачењу тужиоца са радног мјеста ратног дописника из П. прије истека периода од годину дана, на који је распоређен. Једино тужени је био овлашћен да одлучи и о цјелисходности упућивања ратног дописника у П..

Били су, према томе, испуњени услови из члана 53. став 1. под „б“ тачка 4. ЗРО да тужиоцу престане радни однос код туженог, како је и одлучено побијаном пресудом.

Из изложеног произилази да пресуда другостепеног суда нема недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Доследно томе, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована на основу одредаба члана 393. у вези са чланом 386. ранијег и члановима 456. став 2, 459. и 461. важећег ЗПП.

Предсједник вијећа
Петар Бајић